

Gözden Geçirilmiş AB-Türkiye Mutabakatı 2.0 Teklifi **16 Mart 2021**

Bugün Avrupa Birliği Zirvesine katılan liderler Türk muhataplarıyla, devam etmekte olan göç ve mülteci sorunlarını görüşmek için bir araya gelmişlerdir.

Türkiye ve Avrupa Birliği, 18 Mart 2016 Mutabakatı'nda yer alan -Gümrük Birliği'nin geliştirilmesi, vize serbestleşmesi süreci ve AB-Türkiye ilişkilerine dair hedefler dahil olmak üzere- bütün hedeflere erişilmesine yönelik bütün özel taahhütleri yeniden teyit etmişlerdir.

Son yıllarda bu hedeflere yönelik bazı ilerlemeler kaydedilmiştir. Türkiye ve Avrupa Birliği daha fazla, süratli ve kararlı adımlar atılması gerektiğinin farkındadır.

Türkiye, Türkiye'den Yunanistan'a geçen ve uluslararası korumaya muhtaç olmayan tüm göçmenlerin hızlı bir şekilde geri kabul edilmesi ve Türk karasularında yakalanan bütün düzensiz göçmenlerin geri alınması hususlarında mutabakatını bildirmiştir. Türkiye ve AB, göçmen kaçakçılarına karşı alınan tedbirlerin arttırılmasına devam edilmesi hususunda mutabık kalmışlardır.

Kaçakçıların çalışma şekillerini sekteye uğratmak ve göçmenlere hayatlarını riske atmak yerine alternatif sunmak amacıyla Avrupa Birliği ve Türkiye aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır:

- 1) Yunan adalarına ulaşan göçmenler, usulüne uygun olarak kayıt altına alınacak ve her sığınma başvurusu, Yunan yetkililer tarafından, Sığınma Usulleri Direktifi ve Birleşmiş Milletler Mülteci Sözleşmesi uyarınca bireysel olarak işleme konulacaktır. Tüm göçmenler, ilgili uluslararası standartlar uyarınca ve geri göndermeme ilkesine uygun olarak korunacaktır. Sığınma başvurusunda bulunmayan veya başvuruları, bahse konu Direktif uyarınca dayanaktan yoksun ya da kabul edilemez bulunan ve [YENİ TARİH] tarihinden sonra Türkiye'den Yunanistan'a geçmiş olan göçmenler, Türkiye'ye iade edilecektir. İade işlemi, AB hukukuna ve uluslararası hukuka tam olarak uygun şekilde gerçekleştirilecek; hiçbir surette toplu sınır dışı etme işlemi olmayacaktır. Düzensiz göçmenlerin iade işlemlerine ilişkin masraflar, AB tarafından karşılanacaktır.

Bu taahhütlerin hayata geçirilmesinde tüm taraflarca Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve AİHM kararlarında tanımlanan standartlara uygun hareket edildiğini denetleme görevini, Türkiye ve Avrupa Birliği birlikte, [Birleşmiş Milletler Yüksek Komiserliği'ne veya iki önemli şahsiyete] verecektir.

Türkiye ve Avrupa Birliği, Türkiye'deki Birleşmiş Milletler Yüksek Komiserliği'nden, Yunanistan tarafından iade edilen ve Türkiye'de

kendiliğinden geçici korumadan yararlanmaya hakkı olmayanların sığınma başvurularını işleme koymasını isteyecektir.

- 2) Türkiye, Türkiye'den AB'ye yasadışı göçe yönelik yeni deniz veya kara güzergahlarını önlemek için gerekli her türlü tedbiri alacaktır ve bu amaç doğrultusunda AB'nin yanı sıra komşu devletlerle de işbirliği yapacaktır.
- 3) İşbu Mutabakat'ın imzalanması ile birlikte, toplam [EKLENECEK] korunmaya muhtaç kişinin gelecek dört yıl içinde Türkiye'den Avrupa Birliği üyesi devletlere yeniden yerleştirilmesi için bir Gönüllü İnsani Kabul Planı uygulamaya girmiştir. Söz konusu sürede Ege Denizi'ni düzensiz geçenlerden Türkiye'ye iade edilemeyenlerin sayısı, yeniden yerleştirileceklerin sayısından düşülecektir.
- 4) Avrupa Birliği, Türkiye ile yakın işbirliği içerisinde, Türkiye'deki mülteciler ve sığınmacılara yönelik, Türkiye'nin sağlayacağı hızlı bildirimler ile tespit edilecek daha çok sayıda projenin finansmanını sağlamak amacıyla Türkiye için Mülteci Mali İmkânı kapsamında önümüzdeki beş yıl için [SAYI] milyar avro daha temin edecektir. Söz konusu projeler Mart ayı sona ermeden belirlenecektir. Başta sağlık, eğitim, altyapı, gıda ve diğer yaşam giderleri gibi Mali İmkân'dan hızlı bir şekilde finanse edilebilecek alanlarda olmak üzere, mültecilere özel projelere ilişkin ilk liste müşterek olarak iki hafta içerisinde oluşturulacaktır. Yüksek sayıda mülteciye ev sahipliği yapan topluluklarda bulunan hassas durumdaki Türk vatandaşları da mültecilere yönelik somut projelerden yararlanabilecektir.
- 5) Avrupa Birliği ve Üye Devletleri, ilgili tüm uluslararası kuruluşlarla yakın işbirliği içinde, Suriye'deki insani koşulların iyileştirilmesine yönelik Türkiye ile birlikte çalışacaktır. Türkiye, Avrupa Komisyonu ve ilgili AB üye ülkeleri, Suriye'de ülke içinde yerinden edilmiş kişilerin yaşadığı insani krize kalıcı çözümler bulmak amacıyla daimi bir çalışma grubu oluşturacaklardır. Ayrıca, 2021 yılında, devam eden Suriyeli sığınmacılar krizinin tartışılacağı küresel çapta bir zirve düzenleyeceklerdir.
- 6) Türkiye'nin vize serbestleşmesi yol haritasından belirlenen adımları tamamlaması ortak hedef olmaya devam etmektedir. Türkiye, Komisyon'un yükümlülüklerin yerine getirilmesi ile ilgili gerekli değerlendirmesinin ardından, Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi'nin verecekleri nihai karara temel teşkil edecek uygun öneriyi sunmasını sağlamak üzere, kalan yükümlülükleri yerine getirmek için gerekli adımları atacaktır.
- 7) Avrupa Birliği, Doğu Akdeniz'deki anlaşmazlıklara yönelik işleyen bir uyuşmazlık çözüm mekanizmasının bulunmasına bağlı olarak ve İşbu Mutabakat'ın 2021 yılında başarılı bir şekilde hayata geçirilmesine paralel bir şekilde, yıl sonundan önce Gümrük Birliği'nin modernizasyonu müzakerelerini başlatmaya hazırlanacaktır.

Arka plan:

- [The Aegean Tragedy – Key facts and key steps](#) - 24 Ocak 2020
- [The Merkel Plan – A proposal for the Syrian refugee crisis](#) - 4 Ekim 2015
- [Why people don't need to drown in the Aegean - A policy proposal](#) - 17 Eylül 2015
- www.esiweb.org/EUTurkey2.0